

Ataskaita apie IASWECE visuotinį narių susitikimą (VNS) Praha 2018.05.09-13

Šiame susitikime dalyvavo 38 atstovai iš 30 pasaulio šalių. IASWECE priėmė naują narį -Vietnamą. VNS paliko Estijos (baigė kadenciją) ir Olandijos (dėl asmeninių priežasčių) atstovės, naujai prisijungė Lenkijos atstovė.

Šis susitikimas buvo ypatingas, nes tuo pat metu Prahoje vyko dviejų giminingų IASWECE organizacijų: ECSWE (ecswe.net) ir tarptautinio forumo, dar žinomo kaip Hagos ratas (Haga Circle, www.waldorf-international.org), susitikimai. Šios dvi organizacijos rūpinasi mokyklinės Valdorfo pedagogikos reikalais Europoje ir visame pasaulyje. ECSWE Lietuvą atstovauja Lietuvos Valdorfo mokyklų asociacijos atstovė, Viva m-klos mokytoja Aušra Puskunigienė. Susitikimas vyko labai ypatingu Čekijai ir visai Europai laiku. Prieš 50 metų Prahoje įvyko pirmas pasipriešinimo sovietų valdžiai aktas, vadinamas Prahos pavasariu. Atrodo, tas laisvės pavasaris ir sukvietė tris organizacijas, kurios rūpinasi, laisvės pedagogika vadinamos, Valdorfo pedagogikos puoselėjimu, į vieną vietą. Tai atrodo įvyko visiškai „atsitiktinai“ ir neplanuotai.

Ta proga Prahos Karlo universitete buvo surengta konferencija, kur susitiko visos trys organizacijos ir Čekijos visuomenė. Konferencijos tema: “Medijų amžius ir pedagogika”. Šios temos šviesoje, galvojant apie laisvę, visiškai aišku, kad pagrindinis veiksmas persikelia į žmogaus vidinį pasaulį. Keliomis mintimis iš šios konferencijos pasidalinsiu žemiau.

Buvo suorganizuotas susitikimas su tarptautinio forumo dalyviais, kartu su IASWECE nariais, darbo grupėse, tęsdami konferencijos temą, diskutavome ir ieškojome, kas gali būti tinkama atsvara medijų daromai žalingai įtakai.

Vėliau ieškojome sąlyčio taškų tarp mūsų organizacijų. Gvildenant šią temą tapo aišku, kad taip kaip svarbu auklėtojų ir mokytojų bendradarbiavimas, taip pat svarbūs ir mūsų, kaip auklėtojų, klasės mokytojų ir vyresniosios pakopos mokytojų atstovaujančiu savo šalis, bendradarbiavimas. Nuspręsta retsykiiais daryti bendrus susitikimus. Buvo aišku, kad mus sieja antroposofija, kaip pedagogikos pagrindo studijos, laikmečio keliame iššūkiai ir uždaviniai, taip pat noras asmeniškai bendradarbiauti.

Buvome pakviesti aplankyti Prahos Valdorfo darželius ir susipažinti su Čekijos Valdorfo darželių asociacijos nariais.

Pagrindinės VNS susitikimo temos:

- Antroposofijos studijos, Rudolfas Štaineris. “Išpedagogikos praktikos” (GA 306), 6-oji paskaita;
- Medijos ir jų įtaka vaikystei;
- 2018 metų biudžeto revizijos ataskaitos apžvalga. 2017 metų biudžetas įvykdytas tvarkingai, su 13000 eurų minusiniu rezultatu. Biudžeto minusas buvo padengtas iš sukauptų lėšų. Išsamią informaciją galite rasti IASWECE puslapyje;
- IASWECE valdybos atleidimas nuo atsakomybės už 2017 metų biudžeto vykdymą, remiantis revizijos rezultatais;
- IASWECE valdybos, koordinacinės grupės, valdybos ir VNS vidaus darbo principų ir nuostatų svarstymas;

- koordinacinės grupės narės Clara Aerts darbo įvertinimas ir apžvalga pasibaigus kadencijai. Clara Aerts buvo išrinkta dar vienai 5-ių metų kadencijai koordinacinėje grupėje;
- 2019 m. Dornache (Šveicarija) vykiančios konferencijos, skirtos Waldorfo pedagogikos 100 metų jubiliejui, pasiruošimo darbai;
- manifesto apie perėjimą iš darželio į mokyklą ir dokumento apibrėžiančio vaikų vertinimą be išankstinių nuostatų nagrinėjimas. Prieš oficialiai paskelbiant juos, kaip IASWECE dokumentus, nuspręsta gauti tarptautinio forumo ir ECSWE pritarimą;
- dalinomės idėjomis, kaip kiekviena šalis švęs Waldorfo pedagogikos 100 metų jubiliejų;
- Waldorf/Steiner vardo saugojimo grupė pristatė kaip sekasi vykdyti vardo suteikimo procesą šalyse kur nėra nacionalinės asociacijos.

Kelios mintys iš R. Štainerio paskaitos “Iš pedagogikos praktikos” (GA 306, 6-oji paskaita) paskaitos nagrinėjimo.

Šioje paskaitoje R.Š. kalba apie tris tik žmogui būdingas savybes:

- gebėjimą būti dėkingu;
- gebėjimą mylėti;
- gebėjimą mylėti/mėgti savo pareigas.

Šios trys savybės taip pat atitinka tris septynmečius: 0-7 m .vaikas mokosi būti dėkingu; 7-14 m. vaikas mokosi mylėti; 14-21 jaunuolis mokosi mėgti/mylėti savo pareigas. Dėkingumas - tai savybė, kurios niekaip negali išreikalauti ar išmuštruoti kitame žmoguje. Tai tiesiog yra arba nėra. Dėkingumo šaknys glūdi Dievo nuojautoje, giliame, kiekvienam žmogui būdingame religingumo jausme ir poreikyje. Dėkingumas yra kaip objektyvi substancija, kurią mes galime sąmoningai auginti mus supančioje aplinkoje. Gebėjimo būti dėkingu vaikai mokosi per aplinką, kurioje auga pirmame septynmeteje. Mokyti būti dėkingu reikalaujant neįmanoma. Tokiu būdu paprastai pasiekiamas tik priešingas efektas. Suaugusiųjų puoselėjamas dėkingumas pripildo visą aplinką, ugdytojo gestus, kalbą, daiktus, maistą ir t.t. Taip dėkingumas srūva į vaiką ir veikia iki pačios kiečiausios materialios substancijos- kaulų. Dėkingumo persmelkta aplinka leidžia vaikui jaustis saugiai, o tai esminis pirmojo septynmečio uždavinys. Nenuoširdus dėkojimo deklaravimas (tik kalba ar kaip kultūringas elgesys) vaiką veikia priešingai ir moko prisitaikymo, nepasitikėjimo savimi ir pasauliu.

Klausimai asmeniniam apmąstymui ar bendram darbui kolegijoje:

- kaip aš suprantu dėkingumą?
- kaip ir kur vaikai mūsų darželyje turi galimybę išgyventi dėkingumą?
- kas man leidžia ir kas trukdo jausti dėkingumą?

Jei dėkingumas yra kaip duotybė, kurią galima dauginti, tai meilę reikia pažadinti. Gebėjimas mylėti tiesiogiai išplaukia iš gebėjimo būti dėkingu. Jei pirmajame septynmeteje galėjai išgyventi saugumą, nes aplinka: tiek daiktinė, tiek emocinė, tiek moralinė, buvo persmelkta dėkingumu, pasaulio priėmimu ir pagarba, tai antrajame septynmeteje iš šio gilaus saugumo jausmo išauga simpatija pasauliui, žmonėms ir pačiam sau. Net atėjus Rubikono krizei (apie 9-uosius gyvenimo metus) kai vaikas jaučiasi visiškai atskirtas ar blaškomas ankstyvosios paauglystės vėjų, vaikystėje išgyventas saugumas, dabar pražysta

noru pasaulį pamilti. Šiuo laiku labai svarbu, kad vaikų sutinkami žmonės, o ypač mokytojai, būtų mylintys pasaulį, jo reiškinius, savo dėstomą dalyką. Ne paslaptis, kad paauglystėje mėgstamu įvardijamas tas dalykas, kurį dėstantis mokytojas mėgsta pats.

Klausimai pamąstymui:

- kokios yra meilės rūšys?
- kas man yra besąlygiška, atlygio nereikalaujanti meilė?
- kaip aš pats paauglystėje ir dabar išgyvenu besąlygišką meilę ?
- kas pažadina ir kas slopina meilę?

Gebėjimas mylėti savo pareigas ir darbą atsiranda iš prasmės suvokimo. Jei antrajame septynmetyje pavyko sukurti stabilų, meile pagrįstą ryšį su pasauliu, tai atrodo tiesiog natūralu norėti rūpintis pasauliu ir kitais žmonėmis. Tokiu atveju pareiga išgyvenama kaip privilegija, galimybė būti naudingu ir taip save realizuoti. Trečiajame septynmetyje labai svarbu išsiugdyti laisvą mąstymą, kuris pagrįstas meile pasauliui. Tada lengva mokytis, dirbti, bendradarbiauti, savanoriauti ir ieškoti veiklos, kuri, gal būt, taps profesija. Čia galima prisiminti tobulą išmintį: "dirbk mėgiamą darbą ir niekada nereikės eiti į darbą". Šioms mintims iliustruoti turbūt geriausiai tiktų V. E. Franklio biografija ir jo darbai. Jis buvo vienas iš nedaugelio, įveikęs koncentracijos stovyklos baisybes, Franklis teigia, kad išlikti gyvu jam padėjo nuolatinis prasmės ieškojimas. Tai įspūdingai aprašyta jo knygoje „Žmogus ieško prasmės“.

Klausimai pamąstymui:

- kas mano darbe mane įkvepia, suteikia prasmės pojūtį?
- Kas atima jėgas?
- Už ką esu dėkingas kitiems žmonėms?

Kelios mintys iš medijoms skirtos konferencijos vykusios Karlo universitete

Naujausios technologijos, neabejotinai, mums suteikia laisvę. Išskyla klausimas: ką mes su laisve darome? Tai viena iš įdomiausių šios konferencijos minčių.

Norint kažką pakeisti šioje srityje, ypač galvojant apie vaikų auklėjimą, pirmiausia, suaugusiajam būtina stebėti ir reflektuoti savo santykį su IT. Apie neigiamą poveikį atrodo puikiai žino visas pasaulis, tačiau jei suaugusieji, žinodami apie neigiamą poveikį, negali sąmoningai valdyti savo prisirišimo prie IT, tai ką jau kalbėti apie vaikus ir paauglius... Buvo pasiūlytas puikus pusiausvyros principas: tiek laiko, kiek praleidžiama prie ekranų, lygiai tiek pat laiko turi būti praleista prasmingai veiklai: bendravimui, aktyviam gyvenimui tikroje realybėje.

Galvojant apie ikimokyklinį ir vėlesnį amžių svarbu būtų nenaudoti ekranų kaip auklės: jei Jūsų vaikas žiūri filmuką - tai kartu su Jumis ir pan. Taip pat, labai svarbu, kad kambaryje, kuriame vaikas miega (nesvarbu kokio amžiaus) nebūtų jokių ekranų.

Labai įdomu galvoti apie tai, ko visos, beveik tobulos, technologijos negali ir niekada negalės. Atsakymuose slypi raktas. Šios savybės - tai pedagogikos, padėsiančios ugdyti kompetentingus IT ir ekranų požiūriu žmones. Žvelgiant į šių dienų aktualijas aišku, kad viena iš esminių IT ir ekranų kompetencija, tai būti laisvu šių priemonių atžvilgiu. Gebėti jas naudoti kaip darbo priemonę, gebėti spręsti ką, kaip ir kodėl aš noriu žiūrėti, klausyti,

dalyvauti. Gebėti tada, kai reikia paspausti *off* mygtuką, gebėti pirmenybę teikti realioms patirtims ir išbandymams. Tai ir yra IT kompetencija.

Apmąstymams:

- Kiek laiko aš pats praleidžu prie ekranų?
- Ką darau su laiku, kurį man "sutaupo" technologijos?
- Kaip reaguoju į vaiką ar kitą žmogų, kuris kreipiasi į mane, kai esu įsitraukęs į virtualią realybę?

100 metų Valdorfo pedagogikos jubiliejus

Tarptautinis kreipimasis:

Per 100 metų nuo pirmosios mokyklos įkūrimo Valdorfo pedagogika „užaugo“ iki pasaulinio reiškinių: 1.100 mokyklų ir 1.700 vaikų darželių, daugiau nei 80 šalių, visuose pasaulio kontinentuose. Ši pedagogika - tai laisvė, lygybė, brolybė pagrįstas bendravimas tarp žmogaus ir pasaulio. Tai yra išėities taškas, iš kurio kyla pedagoginiai tikslai, vėliau virstantys pedagoginiu veikimu. Švęsdami 100 metų Valdorfo pedagogikos jubiliejų kviečiame visus bendradarbiauti ir švęsti taip, kad tai patirtų tiek vieta, kurioje Jūs gyvenate, tiek visas pasaulis. Kiekvienas švenčia savo vietovėje ir tuo pat metu švenčiame visi kartu, visame pasaulyje.

Kaip daigas Valdorfo pedagogika vis dar auga iš konkrečių iniciatyvų persmelktų žmonių darbu ir atsidavimu. Šį jubiliejų planuojame taip, kad kiekviena iniciatyva, pagal galimybes, prie šios šventės galėtų prisidėti savo kaime, mieste, regione, šalyje, kontinente ar pasauliniu mastu. Kaip tai atrodys priklausomai tik nuo Jūsų idėjų: gal būt jūs nuspręsite atnaujinti savo grupę ar sodą, ar pakviesite darželio bendruomenę į smagią šventę, o gal surengsite viešą renginį ar ekologinį projektą visuomenei? Gal užmegsite partnerystės ryšius su darželiu kitame pasaulio gale? O gal.....?

Kaip 100 metų jubiliejų švęsime Lietuvoje?

Mes, Lietuvoje, esame šios didelės pasaulinės bendruomenės dalimi, bendruomenės, kuri siekia bendradarbiauti ir kurti taip, kad būtume verti žmogaus vardo, kad Žemė mums rūpėtų taip, kaip mūsų pačių kūnas, kad gebėtume būti dėkingi už žmones, su kuriais susitinkame, kad galėtume jaustis didelės pasaulinės bendruomenės dalimi, kurią sieja bendros pažiūros ir idėjos.

Kviečiu Valdorfo 100 metų jubiliejų švęsti kiekviename Lietuvos darželyje ir mokykloje.

Pagalvokite kaip Jūs savo darželyje švęsite šį jubiliejų. Būtu puiku jei vėliau pasidalintumėte šventės įspūdžiais su mumis. Įspūdžius siųskite LVVPIA adresu.

IASWECE puslapyje galite rasti šia proga išleistą skrajutę anglų, vokiečių ir ispanų kalbomis. Skrajutėje rasite puikių idėjų skirtų viso pasaulio iniciatyvoms.

<http://www.iaswece.org/home/>

Aš, asmeniškai, prie 100 metų jubilėjaus šventimo noriu prisidėti kviesdama Jus kartu vykti į tarptautinę konferenciją: „Vidinė laisvė-socialinė atsakomybė: beieškant kelio į žmogišką ateitį“, kuri vyks Dornache, (Šveicarija), Geteanume, 2019 metų balandžio 15-19 dienomis. Ši konferencija taip pat skirta šimtmečio jubiliejui pažymėti. Tai galimybė švęsti kartu su kolegomis iš viso pasaulio! Taigi, taupom pinigų, planuojam atostogas ir kraunamės lagaminą.

Konferencijos pristatymą rasite laiško pabaigoje, o išsami konferencijos programa bus paskelbta rugpjūčio gale. Apie tai LVVPIA paskelbs atskirai.

Galėčiau organizuoti: bendrą registraciją į konferenciją, finansinių šaltinių ir nuolaidų konferencijos mokesčiui paieškas, prisidėčiau prie kelionės į konferenciją organizavimo, padėčiau konferencijos metų su vertimu į lietuvių kalbą ir visais kitais iškilusiais klausimais. Nors konferencija dar ne greitai, tačiau jau pats laikas galvoti apie finansinius išteklius ir kitus organizacinius klausimus, pvz.: galima būtų dalyvauti Erasmus Plus projekte ir pan.

**Taigi, kas nori važiuoti į šią konferenciją rašykite man e-adresu :
rasaragauske@yahoo.com**

Būčiau labai dėkinga jei atsilieptų ir tie, kas norėtų prisidėti prie šio projekto organizavimo.

Konferencija

**„Vidinė laisvė-socialinė atsakomybė: beieškant kelio į žmogišką ateitį“,
(Šveicarija), Dornachas,
2019. 04. 15-19**

Šios konferencijos tema gimė iš IASWECE visuotinių narių susirinkimų, kur vis dažniau iškildavo klausimai apie santykio, kaip lemiamo pedagoginio faktoriaus svarbą: koks turėtų būti pedagogo ir vaiko santykis, koks Valdorfo pedagogikos ir laikmečio tendencijų ir iššūkių santykis, koks mūsų santykis su kolegomis, kaip mes puoselėjame visuomeniškumo principus, kaip suderinti individo ir bendruomenės poreikius ir t.t.?

Mes, inspiruoti Rudolfo Štainerio, kurio idėjas jau šimtą metų augino mūsų kolegos, turime puikius instrumentus harmoningam, gydančiam santykiui kurti: tai vaiko stebėjimo metodas, kolegialaus darbo principai, antroposofijos studijos. Galvojant apie dabartinius ir būsimus Valdorfo pedagogikos uždavinius, kurie ir bus šios konferencijos pagrindinės temos, pasirodė svarbūs šie aspektai :

- vaiko, kuris yra kaip „vientisas pojūčių organas“ ir suaugusiojo santykis, darantis esminę įtaką vaiko vystymuisi. Jei sukuriame vaikui gražią, šiltom spalvom ir gražiais garsais pripildytą aplinką, o socialiniame lygyje vyrauja šaltis ir abejingumas, tai tokia aplinka nesukuria vaikui būtinos, tarsi saugus apvalkalas, aplinkos.
- santykis su vaiku iš esmės priklauso nuo to, kaip objektyviai mes sugebame jį stebėti ir suprati. Kaip mes dirbame šioje srityje vystydami vaiko stebėjimo metodą, žmogotyros studijas, savitarpio pagalbą ir pan?
- laisvo žaidimo metu vaikai kasdien mokosi socialumo, būti ir veikti kartu, gyventi tēmėje. Šiuolaikinis pasaulis į vaikų gyvenimą įnešė nervingą gyvenimo ritmą ir mirgančius ekranus, kurie daro didelę įtaką vaikų gebėjimui tūsti. Ką šioje srityje galime pasiūlyti mes?

Pagrindinė konferencijos tema yra:

„Vidinė laisvė - socialinė atsakomybė: beieškant kelio į žmogišką ateitį“

Aktualią Informaciją apie konferenciją visada rasite

<http://www.iaswece.org/home/>

Lietuvos LVVPIA atstovė IASWECE, Rasa Ragauskaitė Driukienė